

КРСТАРЕЊЕ ИНТЕРНЕТОМ И СПИНОВАЊЕ

Предраг Илић

Правни факултет Интернационалног универзитета
у Новом Пазару

Одговор на реаговање проф. др Андреје Савића у тексту „Критички осврт или 'критизерски инжењеринг'“ а поводом чланка „О једном уџбеника Националне безбедности“ објављеног у *Војном делу* јесен/2010, стр. 232–242.

Када сам пре скоро две године написао критички осврт на уџбеник проф. др Андреје Савића „Национална безбедност“ и када сам га понудио редакцијама неких наших часописа из области безбедности, претпоставио сам да ће реаговање критикованог аутора бити жестоко и да ће неминовно водити у нашу оштру полемику. Извесност те полемике и одбијање неких редакција да објаве мој осврт нису ме поколебале у намери да га, ипак, објавим. Пре свега зато што верујем у значај јавних расправа и полемика, не само у науци, него и у другим областима људског деловања и стваралаштва.

Моја претпоставка о жестоком реаговању др Савића се показала као тачна, али, нажалост, није се испунило моје очекивање да ће то бити озбиљна и права полемика. Уместо аргументованих одговора на моје јасне, конкретне и, чини ми се, коректне примедбе на његов уџбеник, др Савић је своје реаговање отпочео и завршио читавим низом сумњичења, оптужби и инсинуација на мој рачун. Због претежне употребе аргумената *ad hominem*, који немају никакве везе са предметом наше расправе, закључио сам да би наша полемика могла да падне на ниво недостојан професора високошколских установа, и да је, можда, боље и не упуштати се у њу. Зато сам најпре одлучио да свој одговор др Савићу срочим само у следеће две реченице: „Пошто нисте успели да обеснажите ниједну од мојих битних примедби на рачун свог уџбеника (наведене од 2. до 6. тачке мог осврта) и пошто не показујете намеру да о њима озбиљно расправљате, сматрам да је наша даља полемика бесмислена. На читаоцима *Војног дела* је да пресуде ко је овде у праву – Ви или ја!“ После другог читања реаговања др Савића схватио сам, међутим, да је оно тако срочено да нужно тражи нешто дужи одговор, и то више због јавности коју је аутор уџбеника вешто заинтригирао, него због мене самог.

Иако је, у целини гледано, др Савић покушао да омаловажи, игнорише и неутралише све моје примедбе на његов уџбеник и да нашу полемику пребаци са теоријског на лични план, он се, ипак, некако одредио према тим примедбама, па ћу се ја, прво, осврнути на тај део његовог реаговања.

У вези са примедбама које сам, у свом критичком осврту, изнео **на план, композицију и садржај његовог уџбеника** (под тачком 2), треба констатовати да овај аутор **не негира** да је $\frac{3}{4}$ свог уџбеника посветио обавештајним службама и обавештајним системима, већ то покушава да оправда комплементарношћу, односно усклађивањем наставног плана и програма предмета „Национална безбедност“ са сродним му дисциплинама на КПА. Међутим, **и даље сма-трам да су такав план и садржај потпуно погрешни** и да је то студенте који су по њему упознавали националну безбедност ускратило за елементарна сазнања о већини других садржаја и „категирија“ националне безбедности. Чак и да је све друго у том уџбенику добро, а много тога је далеко од доброг, због тог тешког промашаја није смело да се деси да добије позитивну рецензију и да угледа светло дана.

Одговарајући на моје примедбе на рачун **јасноће и разумљивости садржаја** изложеног у поменутом уџбенику (тачка 3), његов аутор се брани следећим речима: „Користећи се окошталом фразом да има бројних примера, а да због недостатка простора износи само карактеристичне, уз дидактичка поучавања шта се од аутора очекује, др П. Илић полази од цитирања ауторске дефиниције 'националне безбедности'. Он оцењује ову дефиницију као 'лоше срочену, лоше изведену...' , али не даје ни један аргумент због чега и шта је то са чиме се не слаже? ...“ Пребацујући ми, затим, непотребно опширно, да ми није познат „спектар теоријских праваца и школа“ на основу ког је он дошао до поменуте дефиниције, др Савић сматра да сам ушао у „замку“ и себе довео „у позицију филолога који то није, и теоретичара области који то није, да на нивоу приказа просуђује о материји која му није довољно позната“. На крају резимира: „По овој матрици, аутор приказа даље износи истргнуте цитате из текста, чиме се губи смисао целине контекста, са цитирањем конкретне странице и болдовањем оних речи за које сматра да су нејасне. Из бројних цитата које по личном нахођењу наводи, а без икаквог конкретног анализирања, он ставља примедбу на јасноћу излагања у првих стотину страна...“

За оне који нису прочитали мој текст ова одбрана, односно контраприговор на мој рачун, изгледа прилично уверљиво. Али, они који су га прочитали сигурно ће се сетити да сам уместо „окоштале фразе“, изнео чак 25 конкретних цитата из Савићевог уџбеника који илуструју моју примедбу да је **тај уџбеник препун „компликованих и конфузних, а често и контрадикторних тврдњи и формулација“**, које јадним студентима који то морају да науче могу да створе само главобољу и апатију. Овако олако прелажење преко 24 (од укупно 25 наведених) еклатантна примера нејасности указује на потпуну небригу аутора за кориснике уџбеника или он заиста не разуме шта је нејасно у њима. Зар, рецимо, он не схвата колико је нејасна реченица: „Могуће је и схватање безбедности као **границе процеса промена у политичком систему у складу са идеолошком пројекцијом** која даје вредностима идеологије облик вредности-норме, а самим тим безбедност постаје **супстрат** основних друштвених норми.“ (моје наглашавање.) Или: „Већина других **нивоа-јединица** анализе фокусира се на различите **нивое** и референтне објекте..., које се, **са становишта теориј-**

ских основа различитих гледишта, углавном уклапају у ове јединице анализе.“ Да не бих понављао све оно што сам већ цитирао у свом првом тексту, подсећам аутора „Националне безбедности“ да је он писао о друштву као о **сувереној категорији, о стању толерантности** између безбедности и небезбедности, о **отклањању одсуства страха**, о представљању глобализације „**као права за степен повезаности међу државама**“, о диференцирању обавештајних служби на спољне и унутрашње **у спољним и унутрашњим условима**, итд. Све сам „бисер до бисера“ у једном високошколском уџбенику, које ја јесам по „личном нахођењу“ навео, јер они (и, нажалост, не само они) довољно „речито“ говоре сами за себе, па и не заслужују ништа више од „голог“ цитирања. Сем, наравно, закључка да **уџбеник са тако великим бројем нејасних и конфузних реченица и читавих пасуса није смео да добије позитивну рецензију**, па макар да је све остало у њему било у реду.

Што се тиче Савићеве дефиниције националне безбедности, није сасвим тачно да нисам дао ниједан аргумент за своју оцену да је она „лоше срочена и лоше изведена...“, јер сам написао да је она у суштини кружна („национална безбедност (је) [...] унутрашња и спољна безбедност...“). У дубљу анализу те дефиниције нисам се упуштао због тога што ми се чини да је и у њеном случају довољно да је само цитирам, због очигледних огрешења о нека основна логичка правила дефинисања. На њу, као и на неке друге дефиниције националне безбедности, осврћем се, иначе, детаљније у тексту који ће ускоро, надам се, бити објављен у *Војном делу*, па ћу др Савићу пружити и друге аргументе за ту моју оцену.

На сличан, омаловажавајући, начин др Савић је покушао да неутралише и моје примедбе под тачкама 4, 5. и 6, с тим што се овде огрешео и о елементарна правила коректне интерпретације неистомишљениковог, тј. мог текста. **Он, наиме, тврди да сам ја у тачкама 4-6 посветио пажњу „техничким примедбама** (словне и бројчане грешке у неким именима и датумима, 'стилске одлике и граматичку и правописну (не)коректност' и сл. [...] и 'неке крупне грешке у цитирању коришћене литературе и употребу фуснота.“ . Иако већ оно што је навео у загради и непосредно иза ње сведочи о томе да **ту није реч само о техничким примедбама**, овакав приступ др Савића заслужује нешто дужи коментар од оног који је он, очигледно, очекивао.

Некоректним спајањем мојих примедба под тачкама 4, 5. и 6. и њиховим подвођењем под „анализу пропуста техничке природе“, др Савић је најпре покушао да забашури и минимизира моје примедбе под тачком 4, тј. моју тврдњу да у његовом уџбенику има „**много материјалних грешака и пропуста**“, коју сам аргументовао са неколико сасвим јасних и упечатљивих примера. У вези с тим, морам да питам др Савића да ли се само бројчаним и случајним грешкама могу назвати његове тврдње да најстарији писани извор о постојању обавештајних активности „датира из периода **4.000 година пре нове ере**“, да је чувени шпански инквизитор Томас де Торкемада деловао почетком 16. века (иако је умро у претходном веку), да је Византија настала 385. (а не 395) и да је чувени француски краљ Луј XIV („Краљ Сунце“) живео од 1214. до 1270, иако се родио тек 1638. Зар се, уз то, само на словне грешке може свести прекрштавање већ поменутог Торкемаде у Томаса де Торквеа, Ханана у Какан и др.?

Што се мене тиче, чак и да се ради само о словним и бројчаним грешкама, како жели да их прикаже др Савић и да одговорност за њих пребаци на друге, ипак их је много за један високошколски (и не само високошколски) уџбеник. А да се сасвим сигурно **не ради о техничким и случајним грешкама** говори чињеница да су грешке везане за Банумов извештај, за Томаса Торкемаду и Луја XIV биле присутне и у оба издања његовог ранијег уџбеника под називом „Увод у државну безбедност“ (1994. и 2000). То значи да он своје студенте погрешно учи већ пуних 17 година. Седамнаест година ??

Сличну „технику“ минимизирања мојих примедби на његов уџбеник овај аутор је применио и у вези са тачком 5, у којој сам се осврнуо на неке **крупне грешке у цитирању** коришћене литературе и у употреби фуснота. Он је тиме покушао да избегне разговор о заиста бројним грешкама које је начинио у том важном сегменту свог уџбеника, а посебно да избегне објашњење како је дошло до оноко катастрофалних грешака само у једној јединој фусноти, као што је то био случај са фуснотом бр 40. на страни 99. (мешање Мојсија и Исуса Навина, Ханана и „Какана“, прекрштавање Исуса Навина у Јошуу, а Раве у Рахаб и потпуно некритичко **цитирање ненаведеног аутора** који је написао да је, наводно, сам Господ Бог послао Мојсију 12 шпијуна, преко којих му је „наложио [...] да их пошаље у земљу Какан“?!?).

Не желећи да и овај текст оптеретим навођењем стварно бројних примера ове врсте, поменућу још само неке од њих, са самог почетка тог уџбеника.

Већ у првој фусноти, на 13. стр. (цитирајући један од својих бројних коауторских уџбеника), др Савић **меша ћирилицу и латиницу**: „1. Упореди: Андреја Савић, Љубомир Стајић, *Основи цивилне безбедности*, USEE, Нови Сад, 2006, стр. 21-27.“. У другој фусноти (стр. 16) позива се на два извора, **од којих један пише обичним словима** (Војни лексикон), **а други италиком** (*Мала политичка енциклопедија*), **не наводећи ни у једном случају број страница на које се позива**. Да ствар буде још гора, **цитирани текст се не налази ни у једном од два наведена извора**, већ у сасвим трећем. У 5. фусноти, на стр. 19, Савић показује **неадекватну употребу латинске скраћенице „ор. cit“**, наводећи уз то, **опет, пуно име и презиме** оба раније поменута аутора: „5. Упореди: Андреја Савић, Љубомир Стајић: *Основи цивилне безбедности*, оп. цит., стр. 57-64.“, уместо: Савић А., Стајић Љ., оп. цит., стр... У 6. фусноти он **по трећи пут наводи своје пуно име и презиме** и име и презиме свог коаутора, са поновљеним мешањем ћирилице и латинице из 1. фусноте, а уз изостављену употребу италика у наслову цитираног дела, итд., итд.

Иначе, већ само **сврставање документарне подлоге једног уџбеника у тзв. техничка питања** говори довољно о томе колико један доктор наука и редовни професор на неколико наших и страних универзитета познаје методологију научног рада.

Слично се може рећи и о Савићевом багателисању мојих примедба на рачун **стилских одлика и граматичке и правописне (не)коректности његовог уџбеника**. Подсећајући и њега и читаоце *Војног дела* на примере које сам већ навео у свом критичком осврту, под б. и 3. тачком, и даље тврдим да су нејасан и конфузан стил и језик изражавања велика мана тог уџбеника и да он, уз то,

не би смео да садржи и потпуно недовршене реченице, попут оне о Александру Македонском, нити тако **много реченица са погрешном употребом падежа**, интерпункцијских знакова и сл. Писмено уобличавање рукописа једног уџбеника није нимало безначајан посао, већ стваралачки чин у правом смислу речи, па се ни оно не може подводити под техничка питања израде уџбеника, како покушава да нас убеди аутор „Националне безбедности“.

Пошто је, иначе, у овом свом реаговању, неколико пута инсистирао на неактуелности мог критичког осврта, подсећам писца реаговања да сам то већ објаснио у другом пасусу тог осврта и у првом пасусу овог одговора. Као аутор близак уредништву часописа коме сам најпре упутио овај свој приказ, он зна за њега већ годину и по дана и могао је – да је хтео – да допринесе његовом ранијем објављивању. Али, није хтео, а сада се чуди што је прошло толико времена. Будући, иначе, да је то приговор формалне природе, ја држим да у вези са њим важи она народна: „Боље икад него никад!“.

Дакле, ни после реаговања др Савића ја нисам променио своје мишљење о његовом уџбенику, као **великом научном и издавачком промашају**. Не зато што сам тврдоглав и сујетан човек, већ због тога што **аутор тог уџбеника**, ни мени ни нашој научној јавности, **није понудио ниједан озбиљан, тј. ваљан аргумент против тог мишљења**. При том ми не пада на памет да се постављам „као врховни научни ауторитет [...] и као пресудитељ и аутору књиге и издавачу“, како ми то пребацује др Савић. Ја сам само изнео своје мишљење о његовом уџбенику. Он је, такође, изнео своје. Та мишљења су сада јавна, као што је јавна и књига око које се споримо, па је на нашој научној јавности да „пресуди“ ко је у овом случају у праву.

II

Да је среће и памети, овде је могао да се заврши мој одговор на реаговање др Савића и да буде пуно краћи од тог реаговања. Али, мој сабеседник се добрано потрудио и, нажалост, успео да нашу полемику продужи, пребацујући је и на лични план, иако му ја, чини ми се, нисам дао повода за то. Осврћући се, наиме, на књигу „Национална безбедност“, сматрао сам да је потребно да читаоцима *Војног дела* дам и неколико основних информација о њеном аутору, па сам то и учинио, али врло кратко, у свега четири реченице. На њих је др Савић одговорио са преко тридесет (30) реченица о мојој маленкости. Иако сам ја 99% свог осврта посветио његовој књизи, он је нашао да је потребно и коректно да преко 50% свог реаговања посвети мени. Чак и да су то биле све саме похвале на мој рачун, било би то превише, неукусно и евидентно непропорционално. Ако се он заиста зачудио мојој наводно превеликој посвећености њему – а ја **понављам да сам говорио о његовој књизи, а не о њему лично** – онда је више него чудно, тј. потпуно неоправдано, што је он толико простора у свом реаговању „посветио“ мојој личности.

Иако су и поменути статистички подаци прилично индикативни за Савићево гледање на научну полемику, много је, наравно, важније то шта је он рекао о мени, **пре него што је било шта рекао о мом критичком осврту**.

Своје реаговање аутор „Националне безбедности“ је, наиме, започео читавим низом сумњичења и инсинуација на мој рачун: да ли се ја могу „издићи на ниво (?!? – моја прим.) објективности и стручности, или не“, те да ли су моје побуде „засноване на професионалној посвећености одређеној теми (области) или (ти) релевантној компетентности“, те да ли се „кроз“ (?!?) мој критички осврт (који он, од почетка, ставља под наводнике) „крије, у позадини став институције“ којом се „покривам“, или мојих „истомислјеника (?!?) у односу на институцију (издавача) и аутора књиге“. „Или је“, пита се он, на крају свог првог пасуса, „све то у функцији личног анимозитета према аутору књиге и издавачу“ (без знака питања у оригиналу – моја прим.).

Ни после очигледне журбе да, без икаквих аргумената, наведе да му се чини „да овде, у овом приказу, има од свега помало“, др Савић није сматрао за потребно да почне да пише о меритуму ствари, тј. о мом критичком осврту на његову књигу. Не, он се, после тога, упушта у једно, наизглед напорно, али, за њега, веома значајно и узбудљиво, крстарење интернетом, и да би тако утврдио који се то потпуни „анонимус“ крије **иза пуног имена и презимена и адресе аутора критичког приказа његове књиге** (моје наглашавање.). Када је, коначно, у томе успео, он се, за неко чудо, није обрадовао, него је, „на своје људско разочарење“, схватио да је реч, у ствари, о његовом дугогодишњем колеги (кога, иначе, познаје још са студија, тј. преко четири деценије – моја прим.). И тек тада, када је схватио са ким има посла, он је одлучио да проговори и неку реч „о конкретном садржају његовог приказа“.

Потпуно игноришући моје објашњење о релативном кашњењу приказа, др Савић одмах после тога пише: „Овде се уочавају **неколико битних полазних теза** у приказу др П. Илића. **Први** (теза ? – моја прим.) се односи на **актуелност приказа** [...] **Други** (такође, теза) се односи на **питање компетентности...**“. Пошто сам његов приговор на неактуелност мог приказа већ коментаришао, морам да се осврнем и на оно што он назива другом полазном тезом мог приказа, иако је очигледно да је то, у ствари, његова основна теза у покушају да одговори на моје примедбе на рачун његове књиге.

Уместо концентрисања на те примедбе, др Савић је, дакле, одлучио да постави питање моје компетентности за писање критичког осврта, јер је, по њему, то питање „**у ствари, главни проблем аутора приказа**“. Као да је важније то ко сам ја, него шта сам написао? Због тога се тим питањем, што у континуитету, што успут, он бави од почетка до краја свог реаговања. Посвећујући му више од половине свог реаговања, он је тај простор искористио за изношење читавог низа вешто гарнираних полуистина, неистина и оптужби на мој рачун са, очигледно, двоструким циљем. Прво, да покуша да ме потпуно дискредитује, не само на стручном, него и на моралном и политичком плану. И, друго, да скрене пажњу читалаца *Војног дела* и наше научне и стручне јавности са централног питања нашег спора, тј. питања квалитета његовог уџбеника.

Згрожен масом инсинуација и чистих лажи којима се послужио један доктор наука и професор универзитета и, уз то, бивши шеф СДБ-а и БИА-е, радо бих прескочио овај део наше полемике, када се то не би тумачило као моје признање тих инсинуација и лажи. Зато ћу, не правдајући се било коме, а поготову не једном таквом човеку као што је др Савић, укратко одговорити на његове најважније инсинуације и оптужбе.

(1) Није тачно да сам се лажно представио као наставник Универзитета „Синергија“ у Бијељини, јер сам у време завршетка свог критичког осврта на Савићеву књигу био наставник на том универзитету, у звању ванредног професора (што он врло добро зна и што се да лако проверити). (2) Иако сам у исто време радио, а и сада радим и на Интернационалном универзитету у Новом Пазару, то нисам навео у својој адреси, јер сматрам да би то било сувишно и неукусно. (3) Нисам незадовољан „својим скромним теоријским дOMETИМА и завршетком радне каријере у полицијском школству у звању доцента“, као што то мисли др Савић, па немам разлога да кривце за то тражим у другим појединцима и институцијама. (4) Никада се нисам представљао као „теоретичар религије“, јер не знам шта то значи, иако сам написао десетак радова из области социологије и политикологије религије. Како, иначе, др Савић зна да сам ја „неуспешни теоретичар религије“, ако је изјавио да није експерт за религију? (5) Тачно је да нисам дипломирани правник и да сам предавао, и још увек предајем, међународно јавно право; ја сам дипломирао на међународно-политичком смеру Факултета политичких наука у Београду, а магистрирао и докторирао на међународно-правном смеру Правног факултета у Београду, стекавши титулу доктора правно-политичких наука. (6) Није тачно да су моји чланци из поменутог (иначе, непотпуно урађеног) упитника објављени искључиво у часопису *Безбедност*, већ и у часописима *Наука*, *полиција*, *безбедност*, *Војно дело* и у једном зборнику радова САНУ. (Један број радова објавио сам и у *Међународним проблемима*, *Међународној политици*, *Идејама*, *Безбедности и друштвеној самозаштити*, *Државној управи*, *Перјанику* (Подгорица), *Ревизији Сингидунум* и зборницима радова ВШУП у Београду и Бања Луци, у *Синергији 2010* (Бијељина) и др.). (7) У поменутом упитнику нису (стицајем околности) наведени подаци о неколико пројеката у којима сам учествовао, као ни о мојим менторствима и учешћу у комисијама за оцену докторских, магистарских и дипломских радова. (8) Нисам само „у једном периоду“ радио у „специјализованој државној установи у области безбедности“ (тј. у СДБ-у), већ пуне три деценије. (9) Материју националне безбедности предавао сам и у Школском центру СДБ-а, одн. ОИЦ-у РДБ-а, и на ВШУП у Земуну пре него што је др Савић уопште почео да се бави теоријом безбедности. (10) Реалистичке, либералистичке и друге теорије међународних односа и безбедности темељно сам проучавао и познавао пре него што је данашњи аутор „Националне безбедности“ дипломирао и пре него што је уопште за њих и чуо. (11) Школски пример инсинуирања и спиновања демонстрирао је аутор „Националне безбедности“ увођењем моје књиге „Српска православна црква и тајна Дахауа“ у нашу полемику. Како та књига нема баш никакве везе ни са његовим уџбеником, ни са мојим критичким освртом, он остаје дужан да објасни читаоцима *Војног дела* зашто ју је уопште споменуо. (12) А кад ју је већ споменуо, морам да нагласим да није тачно да је она доживела „карактер националне афере“ (лепог ли српског језика једног доктора наука!?!?) „уз, малтене плебисцитарну осуду и стручне и лаичке јавности у Србији и дијаспори“. Ту књигу су рецензирала и препоручила за штампу три реномирана професора БУ, а добила је пуно веома позитивних критика у српској штампи и публицисти-

ци. Напали су је само најконзервативнији и најекстремнији кругови у Српској православној цркви, којима се овом приликом придружио и др Савић. Ту своју књигу никада нисам крио. Напротив, веома сам поносан на њу. (13) Не знам шта су то „пашквиле“, јер их ни код Вујаклије нема. Ако др Савић мисли на пашквиле, ружна је лаж да ја по њима „све више постаје(м) препознатљив“, јер своје полемичке текстове потписујем пуним именом и презименом, што није случај са ауторима пашквила. (14) Лаж је да мрзим било аутора књиге, било њеног издавача. Према аутору сам потпуно равнодушан, а КПА волим, јер сам један од њених оснивача; у њој сам провео много лепих година свог живота; њеној сам библиотеци поклатио много својих књига и часописа и спремам јој још поклана. То што сам критиковао овај уџбеник одраз је моје бригае за углед КПА и за њене студенте, а не мржње према њој.

Др Савић на крају свог реаговања тврди да се објављивањем мог критичког осврта на његов уџбеник „отварају нека питања вишедимензионалног карактера“, па набраја: „са становишта уређивачке политике, злоупотребе права на јавну реч и слободу објављивања, временске дистанце од објављеног дела, (не)компетентности оних који нуде своје или 'наручене' приказе теоријским часописима и публикацијама, неетичким и субјективним побудама таквих приказивача, до евентуалне манипулације према циљним метама.“(?!?).

Остављајући уредништву *Војног дела* да растумачи на које то питање уређивачке политике мисли др Савић и шта може да значи та његова претња, констатујем да је он и овим својим пасусом наставио да инсинуира на мој рачун и да ме вређа, па морам да га питам следеће: Како сам то ја **објављивањем** свог **потписаног и аргументованог критичког осврта** (зло)употребио право на јавну реч и слободу објављивања, тј. да ли се то он, у ствари, залаже за забрану научне и друге критике уопште или само критике на свој рачун? Чиме може да докаже да је мој критички приказ наручен (и то не под наводницама)? Шта је неетичко у објављивању мог критичког приказа? И, на шта то мисли кад говори о „евентуалној манипулацији према циљним метама“?

На крају свог реаговања на мој критички осврт, велики теоретичар и етичар, професор на више домаћих и страних универзитета, уредник, бивши шеф СДБ-а и БИА-е, итд. благоизволео је да у нашу научну и другу јавност лансира следећу поруку: „У контексту једне специфичне атмосфере у савременом медијском простору, са разним 'спиновањима' информација, изражавам **бојазан да се таква 'таблоидна' атмосфера не прелије и у досада незагађени научно-теоријски простор**, у коме 'критички осврт' прераста у 'критизерски инжењеринг'.“ (моје нагл.)

Дакле, да није жалосно, било би смешно! Човек који избегава праву, аргументовану полемику о свом делу, који безочно изврће истину, инсинуира и вређа свог критичара, који спинује на куб, а за спиновање оптужује свог критичара, који се отворено хвали својим, наводно, револуционарним доприносом развоју српских наука о безбедности, а познат је по томе што туђе текстове преписује и представља као своје, а своје објављује у књигама под различитим насловима, дакле, један такав „лик“, што би рекла деца, брине за наводно незагађени научно-теоријски простор и денунцира свог критичара због тог загађивања, одн.

због некаквог преливања „таблоидне“ атмосфере у тај простор и „критизерског инжењеринга“ (који, због нечега, сам ставља под наводнике)?!? Толико је то жалосно, јадно и бедно да бих волео да то нисам морао да констатујем, одн. да напишем. Одлучио сам се, ипак, на то не само зато што ме је аутор „Националне безбедности“ испровоцирао својим реаговањем, него и зато што мислим да није нимало неважно како „водећи теоретичар наука безбедности у Србији“ (како дословце пише у једном његовом коауторском уџбенику) гледа на научну полемику и како је води. Пошто је он уверен да његову „матрицу научне мисли“ прихвата и следи велики број посленика српских безбедносних наука, мислим да, једноставно, није добро затварати очи пред том чињеницом. Ако нам је, наравно, уопште стало до правог развоја тих наука.